

FRIEDRICH SCHILLER'İN DON CARLOS YAPITI ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA EİNE STUDIE ÜBER DAS WERK "DON CARLOS" VON FRIEDRICH SCHILLER

Prof. Dr. M. Sıraç İNAN
D. Ü. Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi

ABSTRAKT

Mit seinem Werk "Don Carlos" beendete Fr.Schiller die Epoche Sturm und Drang und bildete die Epoche die deutsche Klasik.In diesem Werk erklarte Schiller die Liebe und Gefühle von Carlos für die Königin Elizabeth, die damals seine Verlobte war. Aber gegen Ende des Werks gibt Schiller Don Carlos eine Möglichkeit sich im Rahmen des Pflichtbewusstsein zu benehmen.Damit Schillersabsicht ist eine Harmonie zwischen Neigungen und Pflichtbewusst zu bilden.Diese Harmonie wird für den deutschen Menschen ein İdeal gewesen.

Schlüsselwörter: Das İdeal, Die Harmonie, Das Pflichtbewusstsein, Die Neigung, Die Verantwortung.

ÖZET

Friedrich Schiller "Don Carlos" yapıtı ile Sturm und Drang dönemini kapatır ve Alman Klasizmine geçiş yapar. Prens Carlos'un daha önce nişanlısı, sonra üvey annesi olan kraliçe Elizabeth'e olan aşkını ve duygusallığı anlatılır. Ancak yapıtın sonlarına doğru Schiller kahramanı Carlos'un görev bilinciyle hareket etmesini sağlar. Amacı görev bilinciyle duygular arasında bir denge oluşturmaktır. Bu Denge Alman İnsanı için bir ideal olacaktır.

Anahtar Sözcükler: Denge, İdeal, Eğilim, Görev bilinci, Sorumluluk

FRIEDRICH SCHILLER'İN 'DON CARLOS' ADLI YAPITINDA OLAYLARIN GELİŞMESİ VE ÖNEMLİ KİŞİLİKLER

Friedrich Schiller'in tarihsel gerçeklerden yola çıkarak yazdığı Don Carlos adlı dramı beş perdeden oluşur. Schiller'in sanat gelişiminde bu yapıt önemli bir yer tutar. Yazarın Goethe ile birlikte sürdürdüğü Sturm und Drang dönemi, bu yapıtla sona erer.Aynı zamanda bu yapıt, Alman Klasizmin de öncüsüdür. Artık Schiller'in önünde bir ikinci çağ, olgunluk çağının klasik yılları vardır.

DON CARLOS

I. PERDE

Birinci Bölüm

Don Carlos ile Domingo Aranjuez'in bahçesinde konuşurlar. Carlos önceden nişanlısı olup da, sonra üvey annesi olan sevgilisini unutamamaktadır. Onun için her şey anlamını yitirmiş, bitmiştir. Olayın etkisinde kurtulamamış, bu ruh haliyle kendi dünyasında karamsar duygularının esiri olmuştur. Bunu farkedenden Domingo, Carlos'a neşeli olmasını, her şeyin yararsız olduğunu ve bu durumu krala anlatmasını ister. Çünkü prens Carlos'un bu durumu kraliyet halkına, krala ve kraliçeye uykusuz geceler yaşatır. Carlos sürekli, babasının neden olduğu durumu, unutmaya çalışmaktadır. Sevdiği kadının üveyannesi olmasında, kendi yazgısını suçlu bulur. Ona göre üvey annesi, onun baba sevgisine mal olmaktadır. Zaten Carlos için babası, onu hiç sevmemiş, ancak babasının yanında en büyük kazancı onun tek çocuk olmasıdır. Tüm bunları Carlos Domingo'ya anlattığında, Domingo prense kendisiyle alay etmemesini ve bir daha bu tür şeyleri düşünmemesini söyler. Zira Carlos'un bu düşüncelerinin sarayda duyulması, Domingo'ya göre büyük acı yaratır. Carlos saraydakilerin kendisi için üzülebileceklerine pek inanmaz. Bunun üzerine Domingo prens Carlos'a en son Saragosa' da yapılan turnuvayı hatırlatır ve anlatır:" Bir gün kraliçe ve kraliçeye eşlik eden kadınlar sarayın tribününde oturarak,müsabakayı izlerler. Ve aniden biri:

-Kral yaralandı! diye bağırır.

Ortalık karışır. Bu haber tribünde müsabakayı izleyen kraliçenin kulağına kadar gider. Kraliçe:

- Prens, diye haykırarak kendisini korkuluktan aşağıya atmak ister. Kraliçe'ye

- Hayır prens değil, kralın kendisi yaralandı, denilir ve kraliçe:

- O halde doktor çağırın, der ve rahat bir soluk alır (Schiller: 6).

İkinci Bölüm

Bu bölümde, Don Carlos ile Marquis von Posa karşılaşır. Carlos Posa'yı gördüğüne bir türlü inanamaz ve duygularını şöyle dile getirir: "Gördüklerim gerçek mi? Gerçekten sen misin? Evet sensin! Seni ruhumun derinliklerine kadar kucaklamak istiyorum.Evet şimdi her şey tekrar iyiye gidiyor. Bu kucaklamada hasta kalbim iyileşti."

Bu heyecanlı karşılaşmada Carlos ve Posa hasret giderirler. Uzun ve duygu yüklü konuşmadan sonra, Posa dostu Carlos'un sorunu olduğunu sezer. Carlos sürekli acı çektiğini, Posa'dan başka gerçek dostu olmadığını ve nihayet üvey annesini sevdiğini arkadaşına haykırır. Posa duyduklarına inanmaz ve ona üvey annesine olan eğilimini, üvey annesinin bilip bilmediğini sorar. Carlos, kraliçeyi görebilmek için Posa'ya yalvarır. Posa da bütün tehlikeyi göze alarak ona yardım edeceğini söyler. Bunun üzerine Carlos sevinir ve zaman yitirmeden oradan uzaklaşır.

Dördüncü Bölüm

Sahnede kraliçe, prenses Eboli, Posa ve kraliçenin hizmetinde bulunan kadınlar bulunur. Kraliçe Posa'yı ilgiyle karşılar. Posa, kraliçeye ailesi hakkında haber getirir ve kraliyet hakkında konuşurlar. Bir ara prenses Eboli'nin dışarı çıkmasından yararlanan Posa, kraliçeye Carlos'dan sözeder. Böylelikle Carlos'un kraliçeye yazdığı mektubu verir, kraliçe mektubu alıp okuduktan sonra, korku ve endişe ile Posa'ya bakar. Posa, Carlos'un kraliçeyle hemen görüşmek istediğini söyler. Tam o sırada sahnenin diğer ucunda Carlos görünür.

Beşinci Bölüm

Carlos kraliçeyi görür görmez kendisinin yere atar ve "Nihayet beklediğim an geldi. Artık bu aziz ellere dokunabilirim" (age) der. Kraliçe ise:" Bu cüretkar, sürpriz bir adım. Ayağa kalkın! Sarayım buraya yakın yakalanırsınız!" Diyesert bir şekilde Carlos'a cevap verir. Carlos ise coşkulu kulu bir şekilde:" Ayağa kalkmayacağım. Sonsuza dek burada, böylece büyülenmiş kalacağım" (age:24) der. Bunu üzerine kraliçe Tekrar sert bir şekilde, Carlos'a üvey annesi olduğunu hatırlatır. Carlos ölümü pahasına yeniden itiraz eder ve:" Allahım! Allahım! Merak etmeyiniz sizi yalnız bırakıp gideceğim. Zaten siz, böyle isteyince gitmek zorunda değil miyim? Anne! Anne! Benimle ne kadar korkunç oynuyorsunuz! Bana bir işareti, yarım bir bakış, dudaklarınızdan çıkan bir sesi çok görüyorsunuz. Tüm bu olanlardan başka ne istiyorsunuz benden?" der. Bunun üzerine kraliçe Carlos'a "Kaçınız! Biricik Carl, hizmetimde çalışan kadınlar, zindancı sizi ve beni görmeden, babanızın kulağına gitmeden kaçınız." der. Buna rağmen Carlos'un gözü hiçbir şeyi görmez. Kraliçeye olan aşkından ve İspanya Kralının, onu kendisinden çaldığını vurgular. Kraliçe prense: "O sizin babanız" diye hatırlatır. Carlos buna yanıt olarak:" Evet dünyanın en büyük servetini miras olarak bırakacak eşin" der. Kraliçe ona saçmaladığını söyler. Ama Carlos bir türlü gerçekleri göremez. Sevdiği kadının üvey annesi olmasına hala inanamaz, inanmakta istemez. Carlos acıyla kraliçeye, babasının sevmeyi bilmediğini ve kraliçenin nasıl acı çektiğini, bildiğini söyler. Kraliçe hemen itiraz eder. Kocasını sevdiğini ve prensin tahminlerinin yanlış olduğunu vurgular. Carlos: "Hiç sevdiniz mi? der. Kraliçe ona: "Çok garip bir soru. Kocamı seviyorum. Benim en büyük dileğim ve eğlencem, kocamın emrine itaat etmektir" der. Carlos hemen atılarak: "Çünkü yemininiz ve kalbiniz yasaklıyor" der. Kraliçe: "Çünkü benim görevim" der. Bu konuşmayla kraliçe, çok sert ve ciddi bir biçimde Carlos'un kendisinden ümidini kesmesini söyler. Kraliçenin bu katı tutumu, bir anda Carlos'un gerçekleri görmesini sağlar. Carlos, sevdiği kadını tamamen kaybettiğini anlar. Kraliçe Carlos'a sevgisini yenmesini ve başka şeylerle uğraşmasını söyler. Ve: "İlk aşkınız Elizabeth'di . İkinci aşkınız İspanya olmalıdır" diye ekler. Carlos kraliçenin bu konuşmasından çok etkilenir. Kraliçenin tüm istediklerini yapacaklarını vurgulayarak, onu sonsuza dek unutmayacağını söyler (age: 26-28).

Altıncı Bölüm

Kral yabancı gözlerle etrafına bakınır. Kraliçeye Sarayın etrafından tek başına bulunduğu için kızar ve buna anlam veremez.

Yedinci Bölüm

Don Carlos elinde bir mektupla, Marquis Von Posa ile karşıdan gelir. Carlos, üvey annesinin dediklerini yapmaya, artık tamamen karar verir. Bunu birazcıkta içindeki o acıyı dindirmek için ister. Bu düşüncelerini biricik arkadaşı Posa ile paylaşır. Posa ona, Herzog Von Alba'nın görevi olan Hollanda'ya gidecek birliklerin komutanlığını kendisinin almasını ister. Carlos, bu görevi hemen yarın babasından rica edeceğini söyler. Öyle ya, şimdiye dek ilk kez babasından bir şey isteyecekti. Posa da ilk kez bu kadar seviniyordu. Çünkü Carlos, gerçekten kendisini duygularının esaretinden kurtarmış, en azından ilk kez doğru kararlar veriyordu.

2. PERDE

Birinci Bölüm

Don Carlos babasının huzuruna çıkar ve babasından Herzog Von Alba'nın görevini ister. Don Carlos'un bu isteğini kral geri çevirir. Krala göre Carlos, yeterince görev bilincine sahip değildir. Tersine duygusal, ateşli bir gençtir. Kral bunları oğluna söyler. Carlos, babasının istediğini reddettiğine bir türlü inanamaz ve: "Ben kötü değilim babacığım. Beni deli dolu sıcak kanım, huysuzluğum, hep gençliğimden kaynaklanıyor. Kötü değilim ben, kalbim temizdir" der. Carlos kralın ayaklarına kapanarak, ona yalvarır. Kral bu sahnedeki hiç hoşlanmaz ve oğlunu kovar. Carlos bu davranışın nedenini anlayamaz ve ısrarla babasına baba-oğul olduklarını hatırlatır. Ve neden babasının kendisine değildi, Herzog Von Alba'ya güvendiğini haykırır.

Kralın bu tutumu Carlos için, yıkım olur. Babasını ikna etmek isterse de, bundan başarılı olamaz. Öyle ya, ordunun başına bir çocuk değil, gerçekten bir adam gelmeliydi.

İkinci Bölüm

Kral odada tek başına kalır. Oğlunun gerçek bir bakıma ihtiyacı olduğunu bilir ve bu yüzden İspanya'da kalmasını istediğini vurgulayarak, bu bölümün konuşmasını bitirir.

Dördüncü Bölüm

Carlos sarayda bulunan bir oğlan haberciyle görünür. Oğlan prens bir mektup ve anahtar verir. Prens, bunların kimin yolladığını sorar. Kraliçenin yolladığını öğrenince korkar ve salonun diğer ucuna gider. Kraliçenin gönderdiği pusulayı okur. Tam o sırada Herzog Von Alba prensi farkedilmeden, yanından geçip kraliçenin odasına girer.

Carlos olanlardan habersiz titrer, rengi solup ardından kızarmaya başlar. Mektubu okuduktan sonra, uzun süre konuşmadan gözleri mektuba takılır. Kraliçenin bu mektubu kendisine yazdığına bir türlü inanamaz ve sorar: “Mektubu kendisi mi verdi?” Oğlan: “Kendi elleriyle” der. Carlos: “Benimle dalga geçme. Daha önce kraliçenin elinden mektup okumadım. Yemin edersen, sana inanırım. Ama yalan söylüyorsan, bana doğruyu söyle ve benimle oynama” der. Oğlan ona inanmasını söyler, bunu üzerine Carlos mektubu tekrar gözden geçirir.

Prens elindeki anahtara bakınca, anahtarın kraliçenin odasının giden salonun kapısını açtığını, hatırlar. Prens’ in artık hiç kuşku kalmaz ve sevinçle: “Tüm bunlar gerçek. Seviliyorum. Evet seviliyorum” diyerek haykırır. Hemen oğlana döner ve bu konu hakkında, kimseye bir şey söylememesini öğütler. Bu arada Herzog Von Alba kraliçenin odasından çıkar (age: 37).

Altıncı Bölüm

Tam o sırada kraliçe odasından korkuyla çıkar ve “Carlos” diye haykırır. Carlos kraliçeyi görünce, Alba’yı öper ve af diler. Hiç konuşmadan kraliçenin önünde diz çöker ve aceleyle oradan uzaklaşır. Kraliçe ile Alba, Carlos’ un arkasından şaşkın şaşkın bakarlar.

Yedinci Bölüm

Carlos kendisini nelerin beklediğini bilemez. Aşırı duygusallığı, onu gerçekçi düşünmekten uzak tutar. Elindeki mektubu kraliçenin yazdığını zanneder. Oysa mektubu yazan, prensi gizli seven, prenses Eboli’den başkası değildir

Prese mektubu getiren haberci oğlan, çoktan prenses Eboli’ye gitmiş ve prens Carlos’ un mektuba ne kadar çok sevindiğini hatta sevinçten havalara uçtuğunu söylemiştir. Prens Eboli bütün konuşmaları oğlandan dinler ve büyük bir sevinçle prensin yolunu bekler.

Prens ayak seslerini duyan prenses, haberci oğlanı oradan uzaklaştırır ve ud çalarak şarkı söylemeye başlar.

Sekizinci Bölüm

Prens mektupta yazılan yere geldiğinde prensesi görür ve şaşırır. Prens elindeki udu bırakır. Carlos’a seslenir. Büyük şaşkınlık içinde prenesten özür dileyen Carlos, ud sesi duyduğunu ve yanlışlıkla oraya geldiğini söyleyerek gitmek ister. Prens olanlardan habersiz, Carlos’a tekrar ud çalmak ister ve prensi yanına oturtur. Prens prene aşkından söz eder, ancak Carlos prensesin kendisine aşık olduğunu anlamaz. Birden Carlos gitmesi gerektiğini hatırlar ve gitmek ister. Carlos’ un bu davranışlarının nedenini prenses anlamaz. Birbirlerine aşklarından söz ederler. Aslında Carlos hala Eboli’nin aşkından habersiz, kraliçeye olan duygularını anlatır.

Uzun bir konuşmadan sonra, en sonunda prenses Eboli, prene olan aşkıdan açıkça söz eder. Carlos donup kalır, çok şaşırır ve özür dileyerek bunu yanlış anlama olduğunu söyler. Eboli kendini küçük düşürülmüş hisseder ve prene hemen oradan gitmesini acıyla haykırır. Prens gider.

Dokuzuncu Bölüm

Prensin odayı terk etmesiyle yalnız kalan prenses Eboli, uzun süre kendine gelemmez. Olanları tekrar kafasında toparlamaya çalışır:” Evet, Carlos seviyordu. Ama kimi? Kimi? Evet hiç kuşku yok,prens birini seviyor, Peki, ama kimdi bu mutlu kadın. Şu kadarı kesin, prens sevmemesi gereken birini seviyor. Yoksa neden kralın öğrenmesinden bu kadar korkuyordu ki? Evet! Evet, ben aptal neden daha önce bunu düşünemedim? Kraliçeyi seviyor. Kraliçede onu seviyor. Şimdi her şeyi anlıyorum. O yüzden Carlos’un gözü beni hiç görmedi. Hayır! Hayır! Hayır, Allah’ım bunu intikam temizler. İntikamımı alacağım. Kral bunu bilmeli. Evet bilmeli”

Prens Eboli, kraliçeden intikam almayı kafasına koyar. Prens, kraliçeyi kıskanıyordu. Çünkü kraliçe çok güzel ve büyüleyiciydi. En azından, Carlos’unu elinden alması, intikam için yeterli bir nedendi (age:37).

Onbirinci Bölüm

Prens Eboli,Domingo ile Alba’nın konuştukları yere gelir ve az önce orada kimin bulunduğunu Domingo’ya sorar. Domingo, Alba’nın bulunduğunu ve gitmek için kendisinden izin istediğini söyler. Prens Domingo’ya, kralla görüşmek istediğini krala bildirmesini ister. Domingo olumsuz yanıt verir. Prens çok sinirlidir, kızgınlıkla kraliçenin kralı aldattığını ve bu günahın bedelini, ne pahasına olursa olsun ödemesi gerektiğini söyler. Prensese göre bu günahkarı herkes bilmeli ve tanımalıydı.

Ondördüncü Bölüm

Carlos manastıra gider ve günah çıkarır. Orayı seçişinin nedeni hem saraydan uzak oluşu hem güvenilirli olmasıdır. Manastır papazıyla dertleşir. Çanlar çalmaya başlayınca papaz prensi yalnız bırakmak zorunda kalır.

Onbeşinci Bölüm

Don Carlos ile Posa görüşürler. Posa, Herzog Von Alba’nın görevini, kralın prense vermediğini öğrenir ve inanmaz. Carlos ise, babasıyla olan tartışmasını çoktan unutmuştur. Arkadaşına heyecanla yaşadığı diğer olayları anlatmak ister. Carlos’un Posa’nın tavsiyelerine ihtiyacı vardır.

Carlos Posa’ya kraliçeyle tekrar buluşmak istediğini bildirir. Posa Carlos adına endişelenir. Oysa Carlos kraliçeyle salt, mektubu kraliçenin yazıp yazmadığını öğrenmek için, görüşmek istediğini vurgular. Posa, Carlos’un bakışlarından değişiklikler görür. Daha sonra iki arkadaş birbirlerine veda edip, dikkatli davranmalarını öğütleyerek ayrılırlar.

3. PERDE

Birinci Bölüm

Kral uyandıktan sonra, Kont Lerma kralın odasına girer. Kral gördüğü kabusun etkisinden ötürü, bundan böyle saraydaki nöbetçileri iki katına çıkarmalarını Lerma'dan ister. Kral, bir kadının kendisine bir şeyler fısıldamasından ötürü uyandığını ve duyduklarının Lerma'ya anlatır. Lerma kralın duyduklarının gerçek olduğunu söyler; kral inanmaz ve sinirlenir. Herzog Von Alba'yı çağırmasını emreder. Ancak hala inanmıyordu. Kraliçe ona ihanet edemezdi.

Üçüncü Bölüm

Bu bölümde kral, Herzog Von Alba'yı olayları bildiği halde kendisini uyardığını sadakatsizlikle suçlar. Kral eline geçirmiş olduğu mektubu Alba'ya gösterir ve mektuptaki el yazısını tanıyıp tanımadığını sorar. Doğaldır ki Alba bu fırsatı kaçırmaz ve "Don Carlos'un yazısı" der. Bunun üzerine kral: "Başka tahmin ettiğiniz kimse yok mu? Siz beni daha önce onun asiliğinden dolayı uyarıştınız. Bana başka bir ipucu veremez misiniz?" diyerek kuşkusunu dile getirir. O zaman Alba krala prenses ile kraliçeyi kraliyet bahçesinde birlikte gördüklerini anlatır. Kral birden o günü hatırlar (age:87)

Dördüncü Bölüm

Domingo birkaç dakika sonra kralın odasına girer. Kral, kendisini bu karanlıktan kurtarmalarını, gerçeği aydınlatmalarını emreder. Domingo bu büyük gizi bildiğini ve kralın tahtında prensin gözü olduğunu anlattır. Kral bu habere köpürür, inanmaz. Herzog Von Alba'nın prene karşı kin beslediğini bildiği için ikisine de inanmak istemez.

Kral Philip ateş püskür ve Herzog Von Alba ile Domingo'nun ona yalan söylemediği ne malum. Öyle ya sonuçta kral tek başına kalacak ve o zamanda iş işten geçmiş olacaktır. Bunları düşünen kral, düşüncelerini onlara haykırır ve saray halkının toplanıp, bir mahkeme kurulmasını ister. Böylece her şey aydınlanacaktır. Kısa bir tereddütten sonra Alba bu öneriyi kabul eder. Ardından kral onları odasından çıkarır.

Dokuzuncu Bölüm

Marquis Von Posa endişelidir. Kralın o kadar insan içerisinde, neden kendisiyle görüşmek istemesine anlam veremez. Birden aklına prensin kraliçeye olan eğilimi gelir: "Acaba kral her şeyi anladı mı? "dese de "Hayır, bu bir rastlantı. O halde, kral benden ne isteyebilir? Ama ben ne istediğimi biliyorum, gerisi fark etmez " diye düşünür. Posa salonun bir kenarına gider ve düşünmeye devam eder (age:101).

Onuncu Bölüm

Tam o sırada kral salondan içeri girer ve kendisini fark ettirmeden bir süre Posa'yı izler. Daha sonra Marquis von Posa'ya:" daha önce huzuruma neden çıkmadınız? der.

Posa kendini toparlar ve daha iki gün önce geldiğini krala söyler. Bir süre karala birlikte, ispanya ve posa'nın başarılarından konuşurlar. Kral Posa'ya prensliği önerir ancak posa reddeder. Posa krala diğer Avrupa krallıklarıyla ilgili bilgileri sunar. Avrupa'ya açılmasını, ufkunu genişletmesini ve dünyaya güzel gözlerle bakmasını söyler. Kral güçten ve kazanmaktan söz eder.

Kral Posa'ya çok güvenir, öyle ki hizmetinde çalışmasını bu kez emreder ve:" Babalar arasında en mutsuzuyum ama bir koca olarak mutlu olamaz mıydım? Ayrıca bu kadar mutsuz olduğumu daha önce hiç fark etmemiştim. Diyerek ona içini döker.kral daha sonra, karısını namusuzlukla suçladığını ve prensi de af edemeyeceğini ekler. Posa, krala bu söylentilere inanmamasını söyler. Kral da elindeki bütün kanıtları, Posa'ya anlatmaya başlar. Posa karalı dinledikten sonra, aksine kraliçenin çok namuslu ve faziletli bir kadın olduğunu vurgular.

Kral Posa'dan gerçekten çok etkilenir ve ona güvenir. Onun dert ortağı olur.aralarındaki konuşma sona erdikten sonra, ikisi de rahatlar ve tekrara görüşmek üzere ayrılırlar (age:102).

4. PERDE

Birinci Bölüm

Posa salona girdikten sonra kraliçenin önünde diz çöker ve tekrar ayağa kalkar. Kraliçe Posa'nın ziyaret nedenini sorar. Ama o, kraliçeyle yalnız görüşmek istediğini belirtir.

Üçüncü Bölüm

Posa kraliçeyle krallıkla ilgili rapor verir ve kralın her şeyi bildiğini, dikkatli olmasını söyleyerek kraliçeyi uyarır. Daha sonra Posa, kralın tüm kuşkularını gidermek için planını anlatmaya başlar.: Carlos, kendisini bekleyen Hollanda'ya, babasına karşı gelerek gizlice kaçmalıdır. Kraliçe bu planı ilk başta ürkütücü bulsa da sonra çok iyi bir fikir olduğunu kabul eder. Daha sonra Posa, Carlos'un kraliçeye yazdığı mektubu verir. Planların başarılı olması ve Carlos'un bu planı uygulaması için kraliçenin bu planı Carlota'a anlatmasını ister. Böylelikle Carlos hiç tereddütsüz kabul edecektir. İkisi de anlaşılır ve Düşes Von Olivarenz salona girince ayrılırlar.

Onuncu Bölüm

Kralın odasına Domingo, Herzog Von Alba, kadınlar ve diğerleri dehşetle içeri girerler. Kral: "kraliçe rahatsızdır, odasına götürün" der. Kraliçeyi kadınlar odadan çıkarırlar. İçerde bulunan Alba ve Domingo'ya kral kızar, tüm bu olanlardan ikisini sorumlu tutar Ve: "Cehenneme gidin! Pişmanlık duyduğum bir şey yaptım" der. O sırada Posa kralın odasına girer ve görüşmek ister.

Onikinci Bölüm

Marquis Von Posa telaşla, kraliçenin yaralandığını söyler. Ardından elinde prense ait çok önemli mektupların bulunduğunu ve bu durumu aydınlatacağına inandığını söyler. Kral Posa'daki mektupları okumaya başlar ve birden prenses Eboli'nin el yazısını, okuduğu mektuptan tanır.

Mektubu okuduktan sonra, kral olan biteni anlar ve Posa'ya anlatmaya başlar: “Marquis, acımasız ellerdeyim. Bu kadın, mücevher kutusunu bana getirmişti ve ilk uyarı kendisinden geldi. Ben çılgın bir oğlan tarafından kandırıldım” diye feryat eder ve devamla kraliçeye kötü davrandığını vurgular (age: 131).

Bu konuşmalardan sonra, Posa krala, prensin Hollanda birliğine gitmek istediğini ve izin verilmediği takdirde kaçabileceğini bildirir. Prens kaçını önlemek için, kraldan tutuklama emri ister. Kral Posa'nın bu fikrine hayran kalır ve o izni ona verir. Bu konuşmanın üzerine Lerma kralın odasına girer. Kraliçenin durumu hakkında bilgi verdikten sonra, çıkıp gider. Daha sonra kral Posa'ya yardımları için teşekkür eder ve ikisi de odadan ayrılırlar.

Onbeşinci Bölüm

Öte yandan prens Carlos, prenses Eboli'nin odasındadır. Prens, prensesten onu kırdığı için af diler. Kendisinden nefret etmemesi için, prensese yalvarır. Prens, Carlos'un bu değişikliğine şaşırır. Carlos prensese, başka dostu olmadığını ve annesi ile görüşmesini sağlamasını söyler.

Onaltıncı Bölüm

Prens, prensese bu görüşme için yalvarırken, odayı Marquis Von Posa ile saray muhafızları basar. Posa prensese: “Bu çılgını dinlemeyin” diyerek, prensin prensesle görüşmesini engeller. Carlos korku ve şaşkınlıkla:” Bu ölüm kalım meselesi. Beni ona götürün” der. Posa Carlos'u dinlememesi için Eboli'yi tehdit eder ve krallık adına prensi tutuklar. Sonra prenses Eboli 'ye dönerek: “Prens Eboli siz burada kalacaksınız ve prensin hiç kimseyle görüşmesine izin vermeyiniz. Hiç kimseyle. Siz bile onunla konuşmayacaksınız” (age:142) der.

Carlos bilinçsizce muhafızlara hiç itiraz etmeden, odadan çıkar. Prens tekrar kaçmayı dener, ancak Posa onu engeller.

Onsekizinci Bölüm

Kraliçe, saraydaki gürültünün nedenini öğrenmek için Fuentes'i dışarı yollar. Birden prenses kendisini odaya atar.

Ondokuzuncu Bölüm

Prens korku ve telaşla prensi, Posa'nın tutukladığını anlatır. Kraliçe bu duruma pek şaşırmaz. Kraliçenin tepki göstermemesi prensesi çileden çıkarır. Eboli bütün olanlardan kendisini sorumlu tutarak, vicdan azabı çeker. Daha sonra kraliçenin kendisine inanmasını, bütün bu olanlardan

kendisinin sorumlu olduğunu, mücevher kutusu ile mektupları kendisinin çalıp krala götürdüğünü, anlatır. Kraliçe çok şaşırır.

Prens kendisini affetmesi için kraliçeye yalvarır. Kraliçenin önünde diz çöker. Kraliçe, sessizce odasını terk eder.

Yirmibirinci Bölüm

Kraliçe prensesin suçlu olduğunu öğrenince, Posa ile ilgili kuşkuları dağılır ve Posa'yla görüşür.

Posa çok endişelidir. Prensi tutukladığını ve en geç Bu akşam buradan Madrid'e kaçması gerektiğini, anlatır. Zira o günden sonra Engizisyon Mahkemesi kurulacak ve suçlu cezalandırılacaktır. Bu yüzden Posa kraliçenin bu akşam Carlos'la görüşmesini ister. İlk anda kraliçe olanları kavrayamaz. Posa her şeyi Carlos için yaptığını şu sözlerle vurgular:” Ben sözümü tuttum, ona ölümüne dek sadık oldum. Şimdi sıra onda.” Posa'ya göre Carlos, bu gece mutlaka kaçmalıydı. Yoksa her şey biter ve Carlos mahkum olurdu. Kraliçe tüm bu olanları ancak yeni anlamaya başlar.

Posa, bütün çabaları sevgili prens için yapar. Kraliçe ise artık durumun ciddiyetini kavramaya başlar ve Posa'ya Carlos'u sonsuza dek seveceğine söz verir. Böylece Posa görevini tamamlamış, içi rahatlamıştı. Artık Posa'yı Engizisyon Mahkemesinden, ne kraliçe nede bir başkası kurtarabilecektir. Posa'nın sonu yaklaşıyordu. Onunda dediği Gibi: “Allah'ım hayat öyle güzel ki”.

Yirmiüçüncü Bölüm

Kralın odasında Posa bulunur ve dışarıdakiler, ne olacağını merakla beklemeye başlarlar. O sırada Parma Prensi gelir ve bütün Madrid'in kötü haberi duyduğunu ve söylentilerin doğruluğunu öğrenmek ister. Alba, Domingo ve diğerleri söylentilerin doğru olduğunu söylerler.

Birden kralın odasından Lerma yüzü sapsarı kesilmiş bir şekilde çıkar. Herkes korku içinde ne olduğunu sorar. Lerma donuk bir sesle: “Kral ağıladı” der. Hepsi hayretler içerisinde kalırlar.

Yirmidördüncü Bölüm

Prens Eboli kendinden geçmiş bir şekilde bağırarak: ”Kral nerede? Nerede? Onunla konuşmak zorundayım. Siz Herzog beni ona götüreceksiniz” der. Kralın önemli işlerinin olduğu ve rahatsız edilmemesi gerekçesiyle, Fera prensese olumsuz yanıt verir. Prens, kralın kandırıldığını, Domingo'nun kendisine tanıklık etmesini ister. Domingo huzursuz bir biçimde, böyle bir şeyin olanaksız olduğunu vurgular.

Herzog odadan çıktığında gözleri ışıl ışıl parıldar ve Domingo'ya sarılarak: “Zafer bizimdir” der (a.g.y. S.158).

5. PERDE

Birinci Bölüm

Carlos tutuklu kaldığı odada masaya oturur ve kafasını elerinin arasına alarak düşünür. Daha sonra Marquis Von Posa sessizce odaya girer. Carlos'a görünmeden muhafızlarla sessizce konuşur. Muhafızlar çıktıktan sonra Posa, Carlos'u bir kaç dakika üzgün bakışlarla süzer.

Carlos Posa'yı fark eder. Uzun bir süre iri, şaşkın gözlerle Posa'yı bakar. Sonunda Posa dayanamaz: "Benim Carl" der. Carlos, arkadaşına geldiğine sevindiğini söyler. Posa çekinerek, kendisine ihtiyaç olabileceğini, vurgular. Carlos alaylı bir biçimde, Posa'nın tüm yaptıkları için teşekkür eder. Posa çok şaşırır, ne demek istediğini sorar. Carlos Üzüntüyle: "Ben senin büyük umutların için öldüm. Benim için kurtuluş yok artık. Ama belki İspanya kurtulur" der. Posa: "Hayır! Bunu hiç düşünmemiştim. Senin kalbini unuttum!" diyerek arkadaşına sarılır ve kendini suçlar. Evet, Posa arkadaşını kurtarmak için her yolu denemişti. Öyle ki prensin yıpranıp, yaralanacağını ve bu denli üzülebileceğini hiç düşünmemiştir. Carlos arkadaşını suçlamaya devam eder. Posa bu suçlamalara daha fazla dayanamaz ve mektuplarını ona verir. Carlos mektupları görünce donup kalır. Bir mektuplara, bir Posa'ya bakıp durur. Posa: "Bunları sana geri veriyorum, çünkü senin ellerinde bunlar artık daha güvencede. Carlos: Bunları krala vermedin mi? Posa: Bunları krala verdiğimi sana kim söyledi. Posa: Lerma söyledi. Doğru mu?" der. Evet, artık her şey aydınlığa çıkmıştır. Posa arkadaşının bu garip durumunu çözümler ve ardından Carlos'a krala salt ipucu vermeyen mektuplarını verdiğini söyler. Daha sonra, Carlos'u bir çılgınlık yapmaması için tutukladığını anlatır. Bir süre sonra odadan çıkar (age:159).

İkinci Bölüm

Bir süre sonra Herzog Von Alba ve diğerleri prensin yanına gelirler. Herzog "Prens artık özgürsünüz. Size haber vermem için, beni kral yolladı" der. Prens önce tutuklanıp sonra serbest kalmasına anlam veremez. Herzog prene bir yanlışlıktan ötürü tutuklandığını ve şimdi serbest olduğunu anlatır. Carlos büyük bir cesaretle: "Eğer bu yanlışlığı kral yaptıysa, o zaman kendisi gelsin ve bu yanlışlığı düzeltsin" der. Alba ne yaptıysa Carlos'u ikna edemez. Carlos sonunda: "Kral veya onun Madrid'i beni zindandan çıkarana dek buradayım. Bu yanıtı ona iletin" diye sertçe çıkışır.

Dokuzuncu Bölüm

Hepsi kralın görünüşünden korkarlar. Kral uyur gezer gibi gelir. Yavaş adımlarla yanlarından geçer ve hepsini süzer. Sonunda düşünceli düşünceli durur, gözleri yere bakar ve ölünün kendisine getirilmesini emreder. Posa'nın kendisini küçük düşürdüğünü ve öldüğünü söyler. Bu arada Alba krala bir mektup uzatarak, kendisinden bu mektubu okumasını ister. Kral, mektubun kendisini neden ilgilendirdiğini, sorar. Alba, mektubun Posa'dan prens Carlos'a kalmış olduğunu söyler. Kral mektubu okur ve mektuptan Carlos'un kaçacağını öğrenerek, kendisine Engizisyon yargıcının çağrılmasını emreder.

Onuncu Bölüm

Uzun bir sessizlikten sonra, Engizisyon Yargıcı, neden kralın huzurda bulunduğunu öğrenmek ister. Kral, ihanetten ötürü Marquis Von Posa'yı öldürdüğünü söyler. Yargıç bu anlatılanlara inanamaz ve kral Philip'i suçlar. Kralın, kilise ve Engizisyon ile işbirliğine gitmediğini, bağımsız davrandığını, bu nedenlerden ötürü de sürekli hatalar yaptığını ve ihanetlere uğradığını ekler. Ve ziyaretin gerçek nedenini öğrenmek ister.

Kral, Carols'un kaçmayı düşündüğünü ve onu ölüme terk edemeyeceğine göre, kaçmasına izin vereceğini söyler. Yargıç, sonsuz adaletin cezasını çekmekten Allah'ın oğlunun bile kaçamadığını, söyleyerek Carlos'un kendisi verilmesini ister. Kral: "O benim tek oğlum. Bunca şeyi kimin için topladım? Yargıç: Ölmek özgürlükten iyidir." der. Kral ayağa kalkarak, ikisinin de aynı fikirde olduklarını ifade ederek, oğlunu kendi elleriyle teslim edeceğini, söyler.

Son Bölüm

Carlos yüzünde maske, üzerinde papaz kıyafeti vardır. Etraf karanlıktır. Açılmış olan kapıdan, kraliçe üzerinde geceliği ve elinde yanan bir mumla dışarı çıkar. Kraliçe, önünde diz çökmüş olan Carlos'a: "Ayağa kalkın. O sizin için kendini kurban etti. Kendi değerli hayatıyla, sizin hayatınızı satın aldı." der. Bunun üzerine Carlos: "Devam edin kraliçem. Ben uzun ve zor bir rüyaya yatmışım. Seviyordum, şimdi uyandım. Geçmişini unutunuz! Mektuplarınızı geri alın. Benimkileri de yok edin. Bende bir daha korkmanıza, telaşlanmanıza gerek yok. Geçti artık. Saf bir ateş vücudumu çaldı. Benim ihtirasım ölümlerin mezarında. Ölümsüz hevesler bu göğüsle paylaşılmayacaklar artık" der. O sırada Engizisyon Yargıcı tarafından eşlik edilen kral ve muhafızlar arka tarafta fark edilmeden görünürler. Carlos konuşmasına devam eder: "Şimdi İspanya'dan gidiyorum ve babamı bir daha hiç görmeyeceğim. Bu hayatta da hiç görmeyeceğim. Benim göğüslerimde doğa öldü. Onun tekrar eşi olun. O bir oğlunu kaybetti. Onun sorumluluğuna geri dönün. Ben ezilen halkımı kralın elinde kurtarmak için acele ediyorum. Madrid beni sadece kral olarak görecektir, başka türlü asla göremeyecek. Ve şimdi son kez, mutlu yaşa!" diyerek kraliçeyi öper. Kraliçe Carlos'a bir kez daha hayran kalır ve onu anlar. Carlos kraliçeye iyi geceler dileyip, ayrılmak isterken, kral ikisinin arasında durur ve Carlos'a sonunun geldiğini bildirir. Kraliçe kendinden geçerek yere düşer. Carlos Kraliçenin üzerine doğru eğilir ve kollarına alır. Kral buz gibi Engizisyon Yargıcına seslenir: "Yargıç! Ben benim görevimi yaptım. Şimdi sizinkini yapın!" diyerek oradan uzaklaşır (age:188-189).

Yapıdaki Önemli Kişilikler

"Yapıt yapısı itibarıyla birbiri içine geçmiş kıskançlık, siyaset ve fikir dramaları özeliği gösterdiğinden karakterlerde de bir dereceye kadar tutarsızlık görünür" (Gürsel 1992: S.176).

Bu dramında Schiller, doğal sevgiyi birinci planda, yani Genç Carlos'un doğal sevme hakkını birinci planda, saray geleneği nedeniyle bu sevgiye karşı çıkma hakkını ikinci planda vurgulamıştır.

Don Carlos: Oyunun baş kişisi olan Don Carlos, İspanya Kralı'nın oğlu ve tahtın varisidir. Oyunda genellikle arkadaşı Merquis Von Posa'nın yanında sönük kalır. Yapıtta "Sturm und Drang" akımına ait özellikler bulunduğundan, kişilerde de bir dereceye kadar bu akıma ait özellikler bulunur. Örneğin, Carlos yapıtın başından hemen hemen sonlarına dek ateşli, duygulu ve heyecanlı bir gençtir. Yapıtın başında, her ne kadar sevdiği kadının artık üveyanesi olduğunu bilse de, arkadaşı Posa'nın adeta ayaklarına kapanır ve sevdiği kadın -yani üveyanesi ile buluşması için ona yalvarır. Kraliçe ile buluştuğunda ise tamamen duygularını ön plana çıkarır. Bu duyguları, onu üveyanesi ile ateşli bir konuşmaya kadar sürükler. Kraliçeden aldığı yanıtlar ve gördüğü gerçekler, onun coşkulu davranmasını engellememiştir. Hata bu davranışlardan ötürü babasını bile bir noktada suçlu bulur. Ona göre babası sevdiği kadını acımasızca elinde almış ve kendisini baba sevgisinden yoksun bırakmıştır. Görüldüğü gibi Carlos, olayları duygularıyla ölçüp tartar ve kavramaya çalışır. Duygularının yoğunluğu onu düşmanlarıyla işbirliği yaptıracak kadar ilerler. Ne olduğunu anlamadan kendisini hep entrikalar, düğümler ve heyecan akımı içerisinde bulur. Onun deyimiyle, kaderi ona hep acı çektirmiştir. Hayata gözlerini açtığı zaman annesinin ölümü ve şimdi de sevdiği kadının üveyanesi olması.

Geçen zaman onun acılarını dindirmez. Gördüğü gerçeklerden etkilenmez, aşırı duygusallığı onu acılara sürükler. Böylelikle İspanya Prensi olarak sorumluluklarını da unuttur.

Yapıtın ortalarına doğru, kraliçenin Carlos'a sorumluluklarını hatırlattığında, kendisinde bir değişme görülür. Carlos ilk kez duygularından tamamen ayrılmamasına karşın gerçekliğe, olgunluğa doğru ilk adımını atar. Herzog Von Alba'nın görevi olan Hollanda Birliğinin başına geçmek ister. Ancak isteği kabul edilmez. Çünkü her şeyden önce akıl-duygu dengesine tam anlamıyla ulaşmış,ölçülü bir insan olamamış ve "Görev" bilincinin tam olarak benliğinde yerleştirilmemiştir. Ancak bu durum, sarayda entrikalar, düğümler dönmeye başlayıp, asıl görevi olan İspanya'nın veliahtı olarak geleceğini anımsayınca, Carlos'da tam anlamıyla bir olgunlaşma görülme ye başlanır. Carlos ilk kez tam anlamıyla 'Görev' ilkesini her şeyin üstünde tutar.Bilindiği gibi Schiller'in bu yapıtı 'Sturm und Drang' akımının bitimi ve 'Klasisizm'in başlangıcı olarak görülür. Oyunun sonralarına doğru klasisizmin etkileri görülmeye başlanır. Bu devrin diğer idealleri ise 'Gerçek Güzel' ve 'Yüce'dir! Güzel' çıkar gözetmeyen hoşlanmanın nesnesidir. Yüce ise insanda sonsuzluk ilkesini yaratan ve her şeyden yüksek olanıdır. Don Carlos da gerçek güzeli ve yüce kavramını görev bilinci ile kendini İspanya'nın çıkarlarını korumak uğruna saraydan kaçıp ve bir gün İspanya kralı olacağım diyerek yemin eder ve kaçmaya çalışır.

Don Carlos ilk kez kendi yollunu bizzat çizip, hayatını biçimleme yeteneğini kendinde görmüştür. Sonuç olarak, Don Carlos Sturm ve Drang akımının özelliği olan başkaldırcılığından vazgeçmiş yasalara, normlara saygı duymuştu.

Schiller'in yapıtına 'Don Carlos' adını vermesindeki asıl neden, yapıtın başından sonuna doğru olumlu yönde değişen ve olgunlaşma yolunda olan tek kişinin Don Carlos olmasıdır. Carlos

burada coşkulu olma eğiliminden vazgeçmemiştir, ancak duygularının yerini 'akıl ve duygu dengesi', 'sorumluluk bilinci', 'ahlak', 'güzel' ve 'yüce' kavramları yer almıştır.

Marquis Von Posa: Marquis Von Posa Don Carlos'dan tamamen farklı bir karakterdir. Yapıtın başından beri gerçekçiliği ile dikkat çekmektedir. Kendini yoğun duygulardan arındırmış, olaylara duygularından çok akıl-duygu dengesi ile yaklaşan, olgun bir genç olarak karşımıza çıkar.

Başlangıçta Carlos'un doğru yolu gerçeği bulması için, ona yardım eder. Gerek konuşmaları, gerek davranışlarıyla olgun, gerçekçi, akıl-duygu dengesini bulmuş ve çoktan kendi yolunu çizmiş idealist bir genç olması, diğer kahramanlarında ilgisini çekmiştir.

Yapıtın ortalarına doğru, kralın kraliçe ve prensin ihanetinden kuşkullanması Posa'yı harekete geçirir. Her iki tarafın duygusal zaaflığında yararlanarak,akılca hareket eder. Zaten Posa'nın krala, arkadaşı Carlos'un ipucu vermeyen mektuplarını vermesi ve geçici olarak kralın kuşkularını gidermesi, Marquis Von Posa'nın bu yanını gösterir.

Posa'nın gerçekleştirmek istediği devlet ideali için çırpınışlarını ve arkadaşı Carlos'a karşı sorumluluğunun bulunması, onun 'Görev Bilincini' dile getirir. Yapıtta 'Güzel'in de yeri vardır. Onun çıkar gözetmeden arkadaşına yaptığı tüm fedakarlıkları, sanırım bunun kanıtıdır. Genel olarak Marquis Von Posa'nın davranışlarından bir değişim görülüyor. Yapıtın başında hangi kişilikte ise, sonunda da aynı kişilik özeliğini gösteriyor. Posa eserin sonunda arkadaşı Don Carlos ile gerçekleştirmek istediği

devlet ideali için kendisini feda ederek, ölmek zorunda kalır. Posa'nın ölümü, onun duygusal davranmasından değil, tersine inandığı idealinden kaynaklanıyor.

Kral 2. Philip: Kral yapıtta ülkesinin çıkarlarını ve tahtını koruyan olumlu bir karakterde işlenmiştir. Yapıtın başından sonuna dek akıllı, olgun, duygularıyla hareket etmeyen bir figürdür. Olayları soğukkanlılıkla karşılayan akli başında bir kral olarak karşımıza çıkar. Örneğin, krala göre: Carlos'un Hollanda birliğinin başına geçirmesinin asıl nedeni, Carlos'un yeterince olgunlaşmış bir 'Görev Bilincine' sahip olmayışıdır. Çünkü Kral, prensin hala duygularıyla hareket ettiğini ve duygularına göre karar verdiğini, bilmektir. Burada kral, oğluna babalık duygularıyla yaklaşmamış, tersine ülkesine karşı sorumlu, bir kral gibi yaklaşmıştır.

Bir başka örnek: Philip kraliçenin kendisini oğlu prensle aldattığını öğrendiğinden, söylenenlere hemen inanmamıştır. Yani olaylara duygularıyla değil, akıyla yaklaşmıştır. Ancak bu söylentiler, sarayda kralın hizmetinde çalışan kişilerce doğrulandığı zaman, duyguları yavaş yavaş ön plana çıkmaya başlar. Fakat fazla uzun sürmeyen bir bekleyişten sonra,kral yine eski kişiliğinde görülür. Philip salt ülkenin çıkarlarını korumak uğruna, kendi öz oğluna ve karısına karşı duygularından tamamen arınarak, hareket eder. Daha sonra Engizisyon Mahkemesinin kurulmasını ve gerçeğin tamamen aydınlanıp, suçluların adalete teslim edilmesini ister. Ve ülkesinin çıkarları uğruna kendi özoğlu Don Carlos'u kendi eleriyle Engizisyon Mahkemesine teslim eder. Kralın bu davranışı, onun ülkesine karşı sorumluluk görevine yerine getirmesidir. Kral Philip son sahnelere doğru trajik

bir büyüklük kazanır. Burada babalık duyguları ile ülkesine karşı sorumluluk bilincini karıştırmayarak, akıl-duygu dengesine ulaşmış bir insan olarak karşımıza çıkar.

Aynı erkeği seven iki rakip kadın motifini Schiller, daha önceki dramlarında da işlemiştir. Ancak ağır başlı ölçülü kraliçe yeni bir tiptir. Kraliçe yapının başından sonuna dek sorumluluk ve ahlak bilinci ile hareket eden,olumlu bir kadın figürüdür.

Kraliçe Elizabeth: Prens Don Carlos'un kendisine olan aşkını bilmesine karşın, duygularına kapılmamış, tersine her zaman sağ duyulu davranmayı bilmiştir. Kraliçenin 'Ahlak' kavramı, Carlos'a her seferinde katı ve sert biçiminde hareket etmesini sağlamıştır. Ona sürekli üvey annesinin olduğunu hatırlatmıştır. Kral II. Philip'in ve ülkenin çıkarları da Kraliçe Elizabeth'i daima ilgilenmiştir. Örneğin: Kraliçenin Don Carlos'a: "ilk aşkınız Elizabeth ikinci aşkınız İspanya olmalıdır" demesi, bir kez dana kraliçenin 'ahlak bilincine' ve 'görev bilincine' ne denli önem verdiğini gösterir.

Prens Eboli: Diğer ikinci kadın figürü olan prenses Eboli ise olumsuz bir kişilik sergiler. Kendi çıkarı ve kıskançlığı yüzünden türlü entrikalara ve yalanlara başvurur. Prens Eboli'nin kişiliği, kraliçe Elizabeth'in kişiliğinden oldukça farklıdır. Prens Eboli'de 'ahlak' ya da 'Görev Bilinci' gibi kavramlara rastlamak olası değildir. Carlos'a olan aşkı prensesi körleştirmiştir. Üstelik Carlos'un kraliçeyi sevmesi, onu büsbütün çıkmaza sürüklemiştir. Türlü entrikalar ve yalanlara başvurması, duygularıyla hareket ettiğini gösterir.

Yapıtın diğer kahramanları olan Herzog Von Alba gaddarlığıyla, Domingo çıkarlarına düşkünlüğüyle ve Graf Von Lerma ikiyüzlülüğüyle, kendilerini gösterirler. Hepsi de kendi özel çıkarlarının peşinde koşarak, türlü entrikaların ve yalanların oluşmasına neden olurlar. Her üçünün de ortak yanları: Olumsuz karakter figürüne sahip olmalarıdır.

KAYNAKÇA

Schiller Friedrich, Don Carlos, Philipp Reclam Stuttgart 1986

Rösch Hoffmann, Grundlagen Stile Gestalten der deutschen Literatur, Hirschgraben Verlag, Frankfurt a. M. 1973

Aytaç Gürsel, Yeni Alman Edebiyatı Tarihi, Gündoğan Yayınları, Ankara 1992

Schiller Friedrich, İnsanın Estetik Eğitimi Üzerine Bir Dizi Mektup, M.E.B. Yayınları, İstanbul 1990
(Çeviren: Melahat ÖZGÜ)